

Dr hab. n. med. Maciej Krawczyk

Wydział Rehabilitacji

AWF J. Piłsudskiego

Maciej.krawczyk@awf.edu.pl

Tel: 507771335

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Magistra Marcina Błaszcza

pt.: „Wpływ autorskiej, multimedialnej interwencji self-management na wybrane aspekty psychologiczne i funkcjonalne oraz aktywność fizyczną u pacjentów po udarze mózgu”.

Podstawa formalna opracowania recenzji

Podstawę formalną opracowania recenzji stanowi wniosek Przewodniczącej Rady Naukowej Akademii Kultury Fizycznej w Krakowie Pani Prof. dr hab. Magdaleny Więcek z dnia 24 września 2025.

Przedmiot i zawartość rozprawy

Przedmiotem recenzji jest rozprawa doktorska magistra Marcina Błaszcza pod tytułem: **Wpływ autorskiej, multimedialnej interwencji self-management na wybrane aspekty psychologiczne i funkcjonalne oraz aktywność fizyczną u pacjentów po udarze mózgu.** Praca ma charakter badawczy i liczy 168 stron. Składa się z wstępu, który liczy ok 10 stron oraz części zasadniczej. W pracy wykorzystano 9 tabel i 50 rycin.

Merytoryczna cena układu pracy, struktury, podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, itp.:

Układ pracy jest prawidłowy. Kolejność rozdziałów prawidłowa. Praca kompletna o prawidłowej zawartości rozdziałów i typowych proporcjach rozdziałów. Wstęp jest relatywnie krótki i zawiera najistotniejszy element to znaczy uzasadnienie podjęcia tematu pracy. Wstęp jest bogato udokumentowany poprzez powołanie się na wiele prac naukowych. Sformułowanie celu pracy jest nietypowe, ponieważ zawiera uzasadnienia. Jest to jednak zabieg przekonujący i ukazujący świetną znajomość tematu przez doktoranta. Autor postawił pięć pytań badawczych. W badaniu zaplanowano trzy grupy pacjentów, które były jednocześnie grupami badanymi. To bardzo rzadkie w polskiej literaturze problemu i świadczy o bardzo dobrym, metodologicznym przygotowaniu autora oraz o jego dojrzałości jako naukowca. Użycie grupy kontrolnej otrzymującej standardową fizjoterapię, grupy kontrolno-eksperymentalnej oraz grupy eksperymentalnej stwarzało szanse na oddzielenie poszczególnych efektów terapeutycznych. Z powodów etycznych zapewne nie powstała bierna grupa kontrolna, której pacjenci nie otrzymywaliby żadnej rehabilitacji. Pozwalałoby to na wyekstrahowanie efektu samoistnego zdrowienia od efektu rehabilitacji, jednak w obecnych czasach, szczególnie u chorych w stanie podoстрыm wydaje się to głęboko nietyczne i znajduje pełne zrozumienie u recenzenta. Opis metodologii badania oraz grup badanych nie budzi żadnych wątpliwości. Doktorant opisał bardzo precyzyjnie i przejrzysto ogólny schemat projektu badawczego oraz zakres badań w trakcie projektu. Bardzo precyzyjnie scharakteryzowano kryteria włączenia i wyłączenia. Rekrutacji do badania dokonano w sposób wzorcowy, niebudzący żadnych wątpliwości. Imponujące jest i godne podziwu (dla tego typu eksperymentów medycznych) przeprowadzenie procesu screeningu i przepływu pacjentów w projekcie badawczym. Procesu randomizacji dokonano w sposób wzorcowy. Doktorant dokonał bardzo szczegółowego i wyczerpującego opisu interwencji rehabilitacyjnych. Rehabilitacja odbywała się w dwóch ośrodkach w województwie Małopolskim. Autor uzasadnił także prawidłowo fakt niekontynuowania badań po momencie zakończenia rehabilitacji (brak tzw. follow-up). Doktorant bardzo szczegółowo wyjaśnił i opisał działanie multimedialnego programu „rehawinners”. Program oprócz prostych informacji dotyczących zdrowienia po udarze mózgu zawiera wiele informacji dotyczących aktywności motorycznej człowieka. Bardzo interesujące jest m.in. stopniowanie trudności oraz system nagród.

Użyte narzędzia pomiarowe były dobrane bardzo trafnie. Doktorant użył akcelerometru do oszacowania wydatku energetycznego związanego z aktywnością fizyczną. Zastosował skalę

Barthel, oraz Kwestionariusz Poczucia Własnej Skuteczności po udarze mózgu. Autor użył także do badania Skalę Motywacji w Poudarowej Rehabilitacji, Skalę umiejscowienia kontroli nad zdrowieniem, szpitalną skalę lęku i depresji. Do badania aspektów funkcjonalnych użyto: Skali Barthel, Trunk Control Test, Skalę Równowagi Berg, Funkcjonalnych Kategorii Chodu, Testu 6-minutowego chodu oraz testu Time Up&go. Doktorant bardzo szczegółowo przedstawił wyniki eksperymentu naukowego. Grupy badane były bardzo symetryczne i nie różniły się pod względem obserwowanych zmiennych. Nie zaobserwowano istotnego wpływu aplikacji REhaWinners na wybrane aspekty psychologiczne, funkcjonalne ani na aktywność fizyczną. Nie stwierdzono wpływu multimedialnej interwencji na postrzeganie przez pacjentów badanych aspektów związanych z rehabilitacją i konsekwencjami udaru mózgu. Zdecydowana większość pacjentów była zadowolona z możliwości poszerzenia swojej wiedzy po obejrzeniu filmów edukacyjno-motywacyjnych. Wszystkie tabele i ryciny sporządzono z dużą dbałością o edytorskie szczegóły co powoduje, że nawet te najbardziej złożone i obszerne są bardzo czytelne dla odbiorcy. Autor precyzyjnie opisał wszystkie tabele a ich zawartość jest zgodna z opisem. Ryciny są proste i wyczerpująco opisują ich niezbędne elementy. Doktorant poprowadził dyskusję na około 40 stronach maszynopisu. Odnosił się w niej do innych badań oraz w bardzo krytyczny sposób analizował badanie własne. Dyskusja posłużyła także do zgromadzenia siły argumentów, które zostały wykorzystane we wnioskach. Dyskusja to niezwykle i najlepszy fragment tej pracy naukowej. We wnioskach doktorant bardzo krytycznie ocenił efekty swoich badań. Sugeruje rozpoczęcie używania aplikacji w praktyce klinicznej do monitorowania procesu. Doktorant bardzo trafnie i syntetycznie przedstawił wnioski aplikacyjne do dalszych badań naukowych. Piśmiennictwo liczące ponad 200 pozycji jest dobrane w sposób właściwy a ponad 70% stanowią prace z ostatniego dziesięciolecia.

Ocena merytoryczna i naukowej wartości rozprawy

Praca porusza niezwykle ciekawy i bardzo ważny z punktu widzenia medycznego temat jakim jest efektywność rehabilitacji po udarze mózgu. Ta choroba współczesnej cywilizacji nie tylko jest jednym największych „zabójców” ale także powoduje jedne z najcięższych konsekwencji w postaci ograniczenia samodzielności. Nie bez znaczenia są także ogromne koszty, które ponosi społeczeństwo. Koszty pośrednie związane z opieką nad osobami po udarze mózgu wielokrotnie przekraczają koszty bezpośrednie leczenia. Wybór tematu pracy był bardzo

dobry. Temat pracy wpisuje się w aktualne problemy i wymaga dalszych badań. Mgr Marcin Błaszcz podjął się bardzo trudnego zadania. Wiadomo bezsprzecznie w oparciu o dowody naukowe, że samodzielne zaangażowanie chorego decyduje nie tylko o stopniu zmian plastycznych mózgu, ale także wpływa na efekty końcowe na poziomie aktywności i uczestnictwa. Doktorant bezkompromisowo zajął się tematem, który wymagał i wymaga kolejnych badań. Nie prawdziwy (zdaniem recenzenta) jest jeden z wniosków przedstawionych przez doktoranta, że kontynuowanie projektu według przedstawionej metodologii „może wiązać się z nieefektywnym wykorzystaniem czasu, zaangażowania i środków finansowych względem potencjalnych korzyści dla nauki i społeczeństwa”. To efekt ogromnego reżimu metodologicznego i wysokiej wrażliwości oraz niespotykanej etyki doktoranta. Wnioski są sformułowane w dość zachowawczy sposób, przez co nie do końca oddają ogromną wagę uzyskanych wyników.

Podsumowanie oceny naukowej wartości rozprawy

Rozprawa posiada ogromną, unikalną wartość poznawczą i kliniczną. Można stwierdzić, że temat ten wymagał właściwego opracowania od wielu lat. Cieszy fakt, że to właśnie w Polsce powstała praca na tak wysokim poziomie. Badanie tego typu wymagało niezwykle szerokiej wiedzy z zakresu rehabilitacji, informatyki, multimediiów, ogólnej wiedzy medycznej, wiedzy neurologicznej i bardzo szczegółowej wiedzy na temat fizjoterapii po udarze mózgu na poziomie eksperckim. Dla bardzo wysokiego poziomu tej pracy ogromne znaczenie miało także doświadczenie i inteligencja doktoranta.

Uwagi krytyczne

Wydaje się, że doktorant być może powinien szerzej omówić we wstępie społeczne i ekonomiczne tło rehabilitacji po udarze. Nie jest to jednak błędem ponieważ odniósł się do tego w bardzo szerokiej dyskusji, która jest wyjątkowo dokładna i efektowna. .

Brak jest jakichkolwiek poważniejszych błędów językowych. Bibliografia została właściwie i konsekwentnie uporządkowana. Nieliczne błędy literowe nie mają jakiegokolwiek znaczenia dla ewentualnego pomniejszenia wartości pracy. Pewne wątpliwości natury lingwistyczno-etycznej budzi użycie słowa „materiał” dla określenia grupy badanej składającej się z ludzi co wydaje się brzmieć w dzisiejszych czasach zbyt przedmiotowo.

Wnioski końcowe

Praca mgra Marcina Błaszcza ma ogromne znaczenie praktyczne, ponieważ jej wyniki mogą ułatwić tworzenie programów leczenia chorych po udarze mózgu w okresie podostrym. Wiedza, którą uzyskaliśmy pozwala być może odważniej tworzyć algorytmy postępowania w zakresie fizjoterapii po udarze mózgu. Uzyskane wyniki, mimo, że nie wykazały przewagi żadnej z metod wykazują ogromny potencjał takiego właśnie kierunku myślenia w zakresie tworzenia i kompilacji nowych metod rehabilitacyjnych. Wyniki bardzo dobrze przeprowadzonego eksperymentu naukowego jakim jest badanie Marcina Błaszcza powinny być w pewnym zakresie jak najszybciej zaadoptowane do praktyki klinicznej w całym kraju. Praca mgra Marcina Błaszcza jest kolejnym dowodem na twierdzenie, że brak dowodów naukowych na większą efektywność jakiejś metody leczenia nie świadczy o baraku skuteczności każdej z nich.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska autorstwa Magistra Marcina Błaszcza: „**Wpływ autorskiej, multimedialnej interwencji self-management na wybrane aspekty psychologiczne i funkcjonalne oraz aktywność fizyczną u pacjentów po udarze mózgu**” spełnia wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. 2024 poz.1571 z późn. zmianami) Art.187. Zaprezentowana przeze mnie ocena upoważnia mnie do skierowania do Wysokiej Rady wniosku o **dopuszczenie** magistra Marcina Błaszcza **do dalszych etapów przewodu doktorskiego**.

Proponuję wyróżnić pracę.

Podkowa Leśna, 31 grudnia 2025 roku

Maciej Julian
Krawczyk;
Konsultant
Krajowy w
dziedzinie
fizjoterapii

Elektronicznie
podpisany przez
Maciej Julian
Krawczyk; Konsultant
Krajowy w dziedzinie
fizjoterapii
Data: 2026.01.19
12:37:11 +01'00'